

2024Z04956

Vragen van het lid **Uitermark** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *de artikelen «Onrust binnen het OM over aanpak van overlastgevende asielzoekers, die een boete betalen middels een celstraf» en «Met zijn lik-op-stukbeleid zoekt het OM opnieuw de grenzen van de rechtsstaat op»* (ingezonden 25 maart 2024).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van bovenstaande artikelen in het NRC van 12 en 18 maart 2024?¹

Vraag 2

Klopt het dat door de top van het Openbaar Ministerie (OM) vorig jaar onder alle parketten een werkinstructie is verspreid die specifiek ziet op de vervolging van asielzoekers voor lichte misdrijven zoals winkeldiefstallen?

Vraag 3

Kunt u bevestigen dat deze werkinstructie een nieuw soort geldboete introduceert die is bedacht voor asielzoekers die kleine misdrijven plegen en dat deze geldboete, anders dan normaal, wordt betaald met het aantal dagen dat de asielzoeker in voorarrest doorbrengt?

Vraag 4

Klopt het dat het doel van de aanpak niet het innen van boetes is maar het opbouwen van documentatie tegen overlastgevende asielzoekers, die daarmee kunnen worden opgenomen in de overlastaanpak waarin hun asielaanvraag sneller kan worden afgewezen?

Vraag 5

Klopt het dat in deze werkinstructie is vermeld dat «de nieuwe OM aanpak er is gekomen na overleg met bewindslieden»?

¹ NRC, 12 maart 2024, Onrust binnen het OM over aanpak van overlastgevende asielzoekers, die een boete betalen middels een celstraf (<https://www.nrc.nl/nieuws/2024/03/12/onrust-binnen-om-over-invoering-asielzoekers-boete-a4192872>) en NRC, 18 maart 2024, Met zijn lik-op-stukbeleid zoekt het OM opnieuw de grenzen van de rechtsstaat (<https://www.nrc.nl/nieuws/2024/03/18/met-zijn-lik-op-stukbeleid-zoekt-het-om-opnieuw-de-grenzen-van-de-rechtsstaat-op-a4193383>)

Vraag 6

Indien het antwoord op de vorige vraag bevestigend luidt, kunt u aangeven met welke bewindspersonen dat overleg heeft plaatsgehad?

Vraag 7

Klopt het dat de werkinstructie suggesties bevat voor juridische grondslagen zodat voor asielzoekers een langer voorarrest dan normaal «niet problematisch hoeft te zijn»?

Vraag 8

Kunt u deze werkinstructie aan de Kamer doen toekomen?

Vraag 9

Vindt u het onderscheid dat met deze aanpak wordt gemaakt doordat bij gelijksoortige delicten een andere aanpak wordt gericht op een specifieke groep verdachten, namelijk asielzoekers, gerechtvaardigd en zo ja, kunt u dat nader toelichten?

Vraag 10

Gezien het feit dat officieren in het artikel aangeven dat zij in deze aanpak een poging van het OM zien om ten behoeve van een politiek-bestuurlijke aanpak van vreemdelingen het voorarrest van asielzoekers langer op te rekken, zodat vervolgens de boete die wordt opgelegd daarmee wordt verrekend: bent u het eens met de kritische officieren die aangeven dat deze aanpak ertoe kan leiden dat asielzoekers onrechtmatig worden vastgehouden? Zo ja, wat kan eraan worden gedaan om dat te voorkomen? Zo nee, kunt u toelichten waarom niet?

Vraag 11

Wat is uw visie op het feit dat door een officier van justitie in het artikel wordt aangegeven dat «een inverzekeringstelling is er om iemand gereed te houden voor het onderzoek. Hier draait het Openbaar Ministerie de zaken om en wordt de inverzekeringstelling gebruikt om een straf te executeren. Dat staat op gespannen voet met het Wetboek van Strafvordering»?

Vraag 12

Klopt het dat er vanwege de door verschillende officieren van justitie geuite zorgen hierover intern overleg plaatsvindt bij het OM en de invoering van deze «asielzoekers-boete» nu «on hold» is gezet?

Vraag 13

Is deze werkinstructie sinds het uitbrengen daarvan in praktijk toegepast? Zo ja, om hoeveel asielzoekers gaat het?

Vraag 14

Kunt u aangeven welk vervolg aan deze werkinstructie wordt gegeven?

Vraag 15

Kunt u bovenstaande vragen één voor één beantwoorden binnen drie weken?